

Докато ги помним ще живеят вечно

Един млад мъж се разхождаше из тихите и прашни улици на София. Гледаше надолу, сякаш не виждащ света около себе си. Лицето му беше угрижено и тъжно. Той изправи глава и се огледа. Нищо в този град не му се струваше реално.

- Никога няма да бъдем като Европа. – каза си той и погледна настрани.

Докато вървеше видя две деца облечени в опърпани дрехи да се молят за пари на минувачите, които ги отминаваха с лека ръка без дори да им обърнат внимание.

- Вземете. –каза Антон. Младият мъж подаде всичките стотинки, които държеше в джобовете си, на огладнелите деца.

- Благодарим Ви добри господине. - казаха тихо децата и затичаха към близкото магазинче радостни и на малкото, което Антон им бе дал.

Той се обърна напред и сви по улицата към блока, в който живееше. Младият мъж влезе в него, бързо изкачи стълбите до апартамента си и отключи вратата.

- Намери ли си работа днес, синко? – попита една жена, която с трепет беше очаквала завръщането на сина си.

- Да, мамо. Най-накрая. Обходих повече от десет места, но това е най-доброто на което можех да се надявам. Продавач в хранителен магазин. – каза Антон и сведе глава.

- О, миличък. – каза жената и погали лицето на своя син. Нейните черни очи гледаха неговите и в погледа ѝ се четеше разбиране.

- Завърших специалност „Връзки с обществеността“ в Нов български университет, но България не ми предлага нищо друго освен глад и мизерия. – вдигна рамене младежът.

- Сине, не говори така. – зад майката се бе появил възрастен мъж, който гледаше обвинително младежа.

- Татко! Като дете мечтаех да живея друг живот. Онзи за който ти ми говореше в нашите стари приказки. Искях да работя за някоя от големите български телевизии, но след като нямам шанс за това... Ще поработя малко тук, ще спестя пари и ще замина за чужбина.

- Не! Ти оставаш тук! Нима не помниш какво ти казвах като дете. Най-голямото богатство е тук, сине.

- Ти ми казваше, че сме се родили в най-богатата страна на света. Че тя ни е дала много сила и ни е закалила с бойни рани, които всеки един българин носи дълбоко в себе си. Що за глупости са това, татко?!

Възрастният мъж седна бавно на дивана, подпря немощните си ръце на бастуна пред себе си и погледна сина си в очите.

- Всичко това е вярно, Антоне. Всичко. България е страна на герои и история.

- Срам ме е че съм роден българин, татко! Бих предпочел да съм французин, англичанин или американец. Искан ми се да напусна тази страна и вече да не се върна назад.

- Същото е казал и един друг човек преди много години. Срамувал се, че е българин, защото смятал нашата нация за по-нисша. И знаеш ли кой е бил този българин? Знаеш ли, сине?

- Не ме интересува, татко. - каза Антон и се обърна, за да отиде в стаята си.

- Синко! – твърдият глас на немощния старец се извиси високо и накара всички в стаята да пот-

ръпнат от силата в тази едничка изказана дума.

- Да, татко!

- Бил е Георги Сава Раковски. Той се е гордеел с гръцкото си образование и се е срамувал да се нарече българин. Но тогава пред него попаднала една малка, но изключително важна книга. Книгата на първия будител на Българското Възраждане. Тя променила мнението му и той станал такъв, какъвто всички българи го познават днес. Радетел на българщината и голям революционер.

Бащата стана и излезе от стаята. След няколко мига отново се върна. Между ръцете си стискаше една малка книжка пожълтяла от времето, но явно си личеше колко грижливо е била пазена.

- Това, сине, е „История Славяноболгарская“. Прочети я и отново помисли, каква е нашата страна. Помисли добре и тогава реши дали да се срамуваш от своите велики корени.

- Велики?! Кога България е била велика?!

- Паисий Хилендарски е обиколил цялата страна в търсенето на историята ни! Събирал е източници, за да покаже на изморените от вековете на робството българи, че и България е имала всичко онова, което имат и другите народи.

Антон взе книгата и сърдит се прибра в стаята си. Легна на леглото си, но любопитството в него надделя и той разтвори страниците на малката книжка.

„О, неразумне и юруде! Поради что се срамиш да се наречеш българин и не четиш по свои язык и не думаш!“

Антон затвори очите си и се пренесе назад във времето. Видя се като дете. Беше на не повече от девет-десет години.

- Сега ще седна и ще ти разкажа нещо велико, сине! Нашите богатства са неизмерими. Но те не се мерят в парите, а с богатството в душите на хората и богатството, което миналото ни е оставило. – бе казал баща му тогава и Антон отвори очи. Той отвори книгата и запрелиства лист след лист. Историята бе кратка разбрана и близка до сърцето. България наистина беше богата. Не на пари, а на герои и легенди, които никой друг народ никога не е притежавал.

Антон сведе глава. Той погледна полицата на стената срещу леглото си. Там бяха наредени книгите, които баща му му бе подарявал като дете. Но Антон така и не ги беше прочел. Той остави внимателно „Историята“ на нощното си шкафче и стана, за да вземе една книга посветена на Кирил и Методий и тяхното дело. Прелисти я. В нея имаше повече факти, отколкото някога си бе представял. Никога не бе добър в историята и много факти му се изплъзваха. Други от тях вече беше забравил от наученото в ученическите години.

Кирил и Методий дали началото на българската просвета и култура, когато създали буквите, а техните ученици, научили цяла България да пише като великите народи на изток и запад.

След това взе нещо, което привлече вниманието му. Беше ново издание, което баща му явно беше сложил на полицата му. Беше личното тефтерче на Левски, а до него стоеше историята и плановете на Георги Сава Раковски.

Антон взе и двете и прочете идеите на двамата. Макар и различни по смисъл тези книги бяха свързани. Всички те трябваше да събудят заспалата душа на великия българин, която се криеше в сърцата на поробения народ. Тези книги повдигаха самочувствието, точно както тези мъже са го правили преди повече от век.

- Синко! Закуската. – извика майката на Антон през вратата. Младежът почти не беше мигнал през тази нощ. Беше прочел и четирите книги. Сега сърцето му се късаше от мъка и той едва се изп-

рави опитвайки се да запази равновесие.

- Прочете ли я? – попита бащата щом седна на масата до сина си.

- Срамувам се, татко. Срамувам се от себе си. – прошепна младежът. – Ние сме дали толкова много от себе си, за да запазим целостта си. Паисий е искал да ни покаже, че само заедно можем да запазим България. Искал е да видим историята си, такава каквато никой никога не ни я е представял.

- Сега вярваш ли, че България е най-богатата страна на света?

- Вярвам, татко. Но не знам дали другите го знаят.

- Ако не сега, някой ден ще го узнаят. Важното е да се започне отнякъде.

Антон кимна и се нахрани набързо. Той взе малката „История Славяноболгарская“ и излезе с нея в ръка. Погледна я и тя сякаш му вдъхна кураж. След това взе такси и отиде до студиото на една от местните телевизии. Пое си въздух и влезе в кабинета. Мина почти час преди Антон отново да излезе този път с усмивка на лице. Беше приет и сега щеше да работи за една малка местна телевизия, но както баща му бе казал – „Все от някъде трябваше да се започне“.

Тогава от пръстите му се изплъзна малката златна книжка „История Славяноболгарская“. Тя се разлисти и Антон видя посланието, което баща му бе оставил за него грижливо написано на първия лист:

„Толкова неща сме дали на света. И буквите, и историята... Народните будители и славянските просветители винаги ще са част от нашата кръв и нашия истински повод за гордост. Те са част от нас и докато ги помним ще живеят вечно!“

Галина Ивелинова Костова
Гр.Стара Загора